

Jan Turnowski młodszy

[uczeń](#)

[pisarz](#), [kaznodzieja](#), [nauczyciel](#)

Ur. 0.0.1567, Wieruszewo

Zm. 0.0.1629, Wieruszewo

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Pierwsze nauki pobierał w rodzinnym Wieruszowie, by następnie w wieku niespełna 13 lat odbyć [podróż zagraniczną](#) w orszaku Andrzeja Ossolińskiego do [Genewy](#) (1679).

Etapy kariery dot. edukacji

Po powrocie zapisał się do szkoły [Jednoty Braci Czeskich](#) w [Głogowie](#), która za czasów rektora Dawida Knoblocha cieszyła się dużą popularnością. Po odbyciu nauki w tej szkole zapisał się do gimnazjum [wrocławskiego](#). Był finansowo wspierany przez stryja Szymona, co umożliwiło mu dalszą [edukację zagranicą](#). W latach 1588-1592 studiował w [Zurychu](#), [Genewie](#) oraz [Bazylei](#). To właśnie tam nawiązał liczne kontakty z uczonymi i kręgami duchowieństwa.

Po powrocie do kraju był kaznodzieją, jednak nadal udzielał się naukowo. Prawdopodobnie wraz z Danielem Mikołajewskim pracował nad wydaniem tzw. Biblii Gdańskiej, która ostatecznie została opublikowana w 1632 roku. Natomiast w 1606 roku brał udział w wydaniu Nowego Testamentu: "Summa historii Nowego testamentu". Udział w tym przedsięwzięciu spowodował nadanie mu doktoratu [teologii](#) przez [uniwersytet](#) w [Marburgu](#). Następnie pojawił się w [Toruniu](#), gdzie poza pracą duchownego objął funkcję profesora w [Gimnazjum Akademickim](#). Jego praca w tej instytucji przypadła na okres rektorstwa Konrada Grasera.

Turnowski dał się poznać jako utalentowany pisarz polemicznych tekstów różnowierczych. Kształcił także protestancką młodzież szlachecką. Nauczał m.in. przedstawicieli rodów Rybińskich, Leszczyńskich i Bojanowskich. Kształcił także znanego filozofa i przyrodnika [Jana Jonstona](#).

W 1608 roku przygotował, a wydał dwa lata później traktat "Scientiae methaphysicae compendiosum systemata publicis in Gymnasio Danstinscano praelectionibus adornatum". Jego najbardziej płodny okres przypadł na lata 1608-1612. W tym okresie wydał wiele tekstów polemicznych z uczonymi [jezuickimi](#). Najbardziej znanym z tego okresu dziełem są "Nowiny z Poznania o gwałtownym zburzeniu zborów ewangelickich, przy tym y zniesienie potwarzy w Toruniu".

Fakty z życia osobistego

Żył w [XVI-XVII wieku](#).

Bibliografia

Przedmiotowa

1. S. Tync, *Dzieje Gimnazjum Toruńskiego*, t. 2, Toruń, 1949.

2. T. Kruszewska, *Antyjezuicka twórczość Jana Turnowskiego w latach 1614- 1616*, *Studia Staropolskie*, 5, 1957.
3. T. Kruszewska, *O związkach Jana Turnowskiego z Wrocławiem*, *Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka*, 112, 1967.
4. T. Wotschke, *Johann Turnowski. Ein Senior der böhmischen Bruder*, *Vergangenheit*, 1, 1911.
5. S. Salmonowicz, *Jan Turnowski młodszy (ok. 1567-1629)*, *Wybitni ludzie dawnego Torunia*, M. Biskup, Warszawa, 1982.

